

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.—Núm. 126.—Diumenge 4 de Janer de 1903.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi à la organizació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir à la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

D'eleccions

La Junta Permanent de l'«Unió Catalanista» ha enviat la següent circular a las associacions adheridas:

«Unió Catalanista.—Junta Permanent.—Circular: Haventse de celebrar enguany eleccions administratives (provincials y municipals) y llejislativas, vos recordem los acorts de l'Assamblea de Tarrassa als que deuen subjectarse ls elements que constitueixen l'«Unió Catalanista». Y al donar trasllat dels esmentats acorts a totes las entitats adheridas, aquesta Junta té la convicció ferma que no li caldrà fer ús de las facultats que li concedeixen las bases 5.ª y 7.^a

Com que l'intervenció directa del Catalanisme sols pot exercirse en las eleccions llejislativas per ésser las úniques que tenen caràcter polítich, la Junta Permanent recomana a las entitats adheridas que pensin concórrer a la lluita electoral pera diputats a Corts, procurin posarse d'acort, conservant sempre la propia personalitat, ab tots los elements autonomistas de la seva circumscripció pera evitar competència de candidats que en definitiva resultarian favorables a l'enemich comú. Y si aquesta inteligencia patriòtica no's pot assolir, abans de presentar una candidatura de l'«Unió Catalanista» que tingui de posarse enfront d'una altra ó altras candidatures autonomistas, és preferible, abdicant d'un mal centès amor propi, no fer candidatura y votar a l'altre ó al tres candidats autonomistas que's presentin.

Fentho aixís donarèu una prova més d'amor a la causa de Catalunya.

Visquéu molts anys.
Barcelona 1 de Janer de 1903.—Per A. de la J. P.—Lo president, Joseph Me Roca.—Lo secretari accidental, Frederich Pujolá y Vallés.»

L'IDEAL CATALANISTA

Avuy que l'idea regionalista s'és extesa per tot arreu y és, sens dubte, la més falaguera y la que més satisfà las aspiracions d'avens y de progrés tant moral com material de totes las classes socials de Catalunya, venen los partits polítichs que tenen més ó menys afinitat ab aquella idea, de la que n'és l'expressió més acabada lo catalanisme militant que's fonamenta en l'esperit de las Bases de Manresa, y ns diuen ab paraules a tall de sentència que'l catalanisme ha retallat, sino ha copiat son programa del llur, qu'és, respectivament, del tradicionalista y del federalista.

Una afirmació tan rodona com aquesta, si's fa ab bona fé, lo menys que suposa és poch coneixement de l'ideal catalanista y, sobre tot, de la formació del seu programa en las memorables deliberacions de Manresa.

En primer lloch, l'idea catalanista és un sentiment de Patria que té son desvetllar, sa renaixensa, en la literatura, d'un modo particular, dels trovayres, los qui, cantant las gloriosas gestas de la nostra terra y un plany d'anyoransa a sas xamosas tradicions, treballaren, inconscientment, pera despertar al nostre poble la conciencia de sa propia personalitat. No podian, donchs, de cap manera ls esmentats partits fer renaixer y donar plena vida a aquell sentiment, perquè cap d'aquests ha tingut com a objectiu conrear la literatura catalana, no solzament en lo llibre, sino en las associacions, en los periòdichs, en las relacions individuals y en totes las manifestacions populars.

Per altra banda, lo despertar de aqueix sentiment de Patria y'l de sa literatura duen relació, ja que, com hem dit, aquell sentiment nasqué a l'escalf de la renaixensa d'aquesta, que a mida que tenia més vida, augmentava l'amor a las cosas de la terra, de casa. Ara bé; lo nostre renaixement literari no compta pas gaire més de mitja centuria, y en cambi'l primer dels partits qu'hem esmentat ha lluitat en prò del seu programa a la ratlla d'una centuria, y durant la primera meitat d'aquesta és quant, precisament, Catalunya va perdre tot un gloriós llegat de sa autonomia y sa literatura s'esfonia ofegada per la castellana que, en mitj de las lluitas y revolts d'aquella època, apareixia empendre més preponderancia, essent desusada en las proclamans, en los periòdichs, en tota mena d'associacions, y fins en la llar, la nostra.

Y lo que hem dit del primer partit polítich, podèm dir del segon, que ni gaire ni poch s'ha cuidat del revivament d'aquell sentiment, perquè ni gaire ni poch s'ha preocupat de la renaixensa de la nostra llengua, que en aquella època de que hem feta relació, tan sols era estimada y vindicada ab delè en las collectivitats que foren la basa del renaixement polítich del nostre poble, que tenia de concretarse en l'Assamblea de Manresa.

Fill del renaixement literari fou lo polítich. Las aspiracions que despertà lo primer, las concretà lo segon; y al concretarlas en aquelles célebres Bases de Manresa, no va tenir pas en consideració'l programa de cap partit polítich per tendencias regionalistas que tingués; deslligat de tota influencia exòtica va alsar son vol fins a la gènesis de la nacionalitat catalana, ahont hi cercà l'esperit que ha animat a aquesta al través dels segles, lo qual la feu la més gran y més lliure de las nacions del món. Aquest esperit, genuinament català, va procurar encarnarlo en las esmentadas Bases, que no són, per cert, una verdadera Constitució catalana, però si que duen l'esperit que ha de informar aquesta'l dia que las aspiracions del catalanisme sian un fet. Si un fulleja las Deliberacions de aquestas Bases, trobarà que'ls qui las deliberaren sempre van tindre llur vista fixa en lo passat de Catalunya, mentant sos defectes y sas virtuts, pera corregir aquells y encarnar aquestas en la nova generació, espurgantla dels vicis que la dominació de més de dos segles d'una altra rassa li havia empeltat, estraftent son caracter en tots los ordres de sa vida nacional. Això, donchs, no és pas de cap manera formar un programa retallantlo ó bé copiantlo d'aquest ó altre partit polítich espanyol, sino qu'és refer tot un poble que, olvidant sa personalitat, restava víctima de l'influensa d'un altre que li absorbia tot lo seu modo d'ésser.

No's cregui ara, que a l'escriure aquestas ratllas nos mogui cap mena d'animositat contra dels partits esmentats, que certament tenen en llur programa bon tros de l'esperit autonomista de l'antiga Catalunya, ofegat pels partits centralisadors que nos desgovernan; lo nostre objectiu ha sigut fer justicia, demostrant que'l catalanisme és un moviment nacional català, que té com a ideal lo que cantaren los nostres poetas del renaixement: la reconstitució de la personalitat catalana en tota sa extensió.

Nos plau, per això, y molt y fins és una de las nostras tascas, que aquestas partits polítichs que tenen afinitat ab nosaltres, s'orientin, a la pràctica, cada dia més cap a la lluita que l'esperit de Catalunya sosté contra l'hegemonia de Castella, unint llurs foras ab las nostras, ja que dintre las nostras aspiracions hi entran de plè las sevas. Fentho aixís, lo triomf de l'ideal regionalista será molt més proper y molt més cumplert.

Per altra banda, lo despertar de aqueix sentiment de Patria y'l de sa literatura duen relació, ja que, com hem dit, aquell sentiment nasqué a l'escalf de la renaixensa d'aquesta, que a mida que tenia més vida, augmentava l'amor a las cosas de la terra, de casa. Ara bé; lo nostre renaixement literari no compta pas gaire més de mitja centuria, y en cambi'l primer dels partits qu'hem esmentat ha lluitat en prò del seu programa a la ratlla d'una centuria, y durant la primera meitat d'aquesta és quant, precisament, Catalunya va perdre tot un gloriós llegat de sa autonomia y sa literatura s'esfonia ofegada per la castellana que, en mitj de las lluitas y revolts d'aquella època, apareixia empendre més preponderancia, essent desusada en las proclamans, en los periòdichs, en tota mena d'associacions, y fins en la llar, la nostra.

Y lo que hem dit del primer partit polítich, podèm dir del segon, que ni gaire ni poch s'ha cuidat del revivament d'aquell sentiment, perquè ni gaire ni poch s'ha preocupat de la renaixensa de la nostra llengua, que en aquella època de que hem feta relació, tan sols era estimada y vindicada ab delè en las collectivitats que foren la basa del renaixement polítich del nostre poble, que tenia de concretarse en l'Assamblea de Manresa.

Fill del renaixement literari fou lo polítich. Las aspiracions que despertà lo primer, las concretà lo segon; y al concretarlas en aquelles célebres Bases de Manresa, no va tenir pas en consideració'l programa de cap partit polítich per tendencias regionalistas que tingués; deslligat de tota influencia exòtica va alsar son vol fins a la gènesis de la nacionalitat catalana, ahont hi cercà l'esperit que ha animat a aquesta al través dels segles, lo qual la feu la més gran y més lliure de las nacions del món. Aquest esperit, genuinament català, va procurar encarnarlo en las esmentadas Bases, que no són, per cert, una verdadera Constitució catalana, però si que duen l'esperit que ha de informar aquesta'l dia que las aspiracions del catalanisme sian un fet. Si un fulleja las Deliberacions de aquestas Bases, trobarà que'ls qui las deliberaren sempre van tindre llur vista fixa en lo passat de Catalunya, mentant sos defectes y sas virtuts, pera corregir aquells y encarnar aquestas en la nova generació, espurgantla dels vicis que la dominació de més de dos segles d'una altra rassa li havia empeltat, estraftent son caracter en tots los ordres de sa vida nacional. Això, donchs, no és pas de cap manera formar un programa retallantlo ó bé copiantlo d'aquest ó altre partit polítich espanyol, sino qu'és refer tot un poble que, olvidant sa personalitat, restava víctima de l'influensa d'un altre que li absorbia tot lo seu modo d'ésser.

No's cregui ara, que a l'escriure aquestas ratllas nos mogui cap mena d'animositat contra dels partits esmentats, que certament tenen en llur programa bon tros de l'esperit autonomista de l'antiga Catalunya, ofegat pels partits centralisadors que nos desgovernan; lo nostre objectiu ha sigut fer justicia, demostrant que'l catalanisme és un moviment nacional català, que té com a ideal lo que cantaren los nostres poetas del renaixement: la reconstitució de la personalitat catalana en tota sa extensió.

FOCH NOU

Las oligarquias polítichs que ara amparantse sota las institucions monàrquicas, ara sota las republicanas, ara ab la denominació de liberals ó progressistas, ara ab la de conserva-

dors o absolutistas, han portat a l'Estat espanyol a son darrer grau de decadencia, perdent tota l'influencia política tant en lo antich com en lo nou continent, portant al desastre y a la vergonya a los primeros marinos del mundo, matant de gana y de inanició a la invencible infanteria española, llevant de son domini un imperi colonial y consentint que nostra Espanya siga l'escarni y'l ludibri dels pobles civilisats, no inspiran ja ni la més petita confiança ni'l més petit respecte al poble català, que ha de veure constantment anulats los seus esforços y aixugats los seus tressors pera sostenir las sevas disbauxas y las sevas concupiscencias, en lloch de veurels esmersats en l'engrandiment moral y material de l'Estat.

Lo poble català que ab són ardent y sa constancia en las arts de la pau, lluytant contra tota mena de inclemencias del temps, fertilisa ab sa suor los més estèrils cimals, y ab son enginy junyeix al carro de la seva industria, los serpejadors rierons, abans de que se'n vagin saltironant a morir al mar; aquest poble que cantant y treballant produeix y que té dret a que'l producte de son treball siga deguda y ordenadament en profit de sos habitants, no ha pogut sofrir may sense protesta, que's malversessin sos cabals y que aquestas collas de vivedors de la política després de malversarshi, volguesin subjectarlo a son capritxo, volguesin anorear la seva personalitat, extrafer son caracter, y regerir tot lo que en profit d'Espanya ha fet ab son malaguanyat espanyolisme y sa constant laboriositat.

Aquesta protesta que ab més ó menys vehemencia arreu de Catalunya s'ha manifestat durant tres ó quatre cents anys, casi sempre ha sigut sofocada per la forsa bruta; may satisfent las sevas aspiracions y atenent a las sevas necessitats.

La protesta s'ha acentuat sobremanera en aquestos darrers anys. Las comissions a Madrid, y las queixas als alts poders de l'Estat, darrement, se succeixen casi ab simultaneitat. Allà van comprenent que a n'aquest poble la rahó li sobra y ja no saben a quin sant s'han d'encomenar. Fins tenim entès que a una comissió se li ha preguntat si representava a tota Catalunya ó be no més a una part. Ves si ho saben que representan a tota la viva, a tota la que se va desensopint y que no escolta la veu dels seus encasillats!

Tota la llopada famolenca entafurada en las oficinas de aquest decadent Estat que temps enrera tenia ample camp ahont fer victimas de la seva... moralitat, se troba avuy reduhit lo seu cercle d'operacions y'ls presupostos de regeneració y de liquidació y demés noms qu'inventan los curanderos de l'hisenda nacional, no tenen cap eficacia, perquè la gana patriòtica no admet rahons de moralitat y'ls déficits s'acumulan sense que tinguem de sostenir cap exercit en peu de guerra, sense que nostres marins pogan donar un mal ball a bordo, sense que'ls canals y'ls carrils faciliten més producció y més tràfec, sense que l'ensenyansa aumeni, com no sigui ab lo sentit d'ensenyar nostras vergonyas.

Y d'això n'ha de protestar per forsa tant la Catalunya castellanizada com la Catalunya catalanista; perquè nosaltres compendriam que hi hagués una part de Catalunya que no voigues protestar del centralisme burocràtic, si aquest centralisme en lloch de portar l'Estat a l'ensorrament lo portés a la regeneració; mes ab aquesta política y ab aquest centralisme, no ja cap català, sino cap espanyol que no visqui de la caritat oficial pot deixar de protestarne.

Per lo que toca a Catalunya, de segur que la protesta será cada dia més potenta, y a mida que'l catalanisme vagi avansant en la seva tasca de refer la personalitat de Catalunya y esborrar diferencias que no tenen rahó

d'ésser entre catalans, no hi ha dubte que tart o d'hora s'imposarà'l seu criteri y alashoras será ocasió de fer foch nou.

V. ESTREM.

Lo regionalisme a Valencia

De mica en mica, la regió valenciana va despertant a l'idea nova. Recullim nosaltres ab molta satisfacció las manifestacions d'aquest despertament y aixis com l'altre dia celebravam lo magnífich discurs pronunciat pel president de lo «Rat-Penat», ens complavem avuy en enviar una coral expressió d'encoratjament al periòdich *La Libertad*.

Aquest periòdich, be acreditat a Valencia, dedica especial atenció als problemes relacionats ab lo regionalisme, comentantlos ab molt fervor. Lo darrer número arribat, publica un entusiasta article d'en Nocedal en defensa dels nacionalistas vascongats; una carta d'en Campion, cantant las excelencias de la llengua catalana; diferents notas sobre'l Decret d'en Romanones y adequats comentaris respecte a la significació del nomenament d'alcalde de Barcelona a favor del senyor Monegal.

Además de tot això, en lo mateix número s'hi llegeix un simpàtic article escrit en valencià, que comença afirmant que'l periòdich «trenque hui els moles de la rutina y se presente al públich emburrusat en un tros de manta valenciana... molt be poguera lligarse a la punta de una canya com la faixa del invicte Palleter y tradicions de esta hermosa regió valenciana».

Acaba l'article dient: «Tot per Valencia! Aquesta es la senyera que deuen enarbolar los nostres germans pera assolir la seva completa regeneració.»

REGIONALISTA

Rient, rient, s'inocula en tots los terrers l'idea regionalista, que ja són escassos los que la consideran viciada d'egoismes y que en cambi, ja molts la conceptuan tal com és: com vigorosa rama de la lley d'aplicació, que exigeix que del mon, del cosmos, s'estudii y aprofiti per tots, tot lo possible, però seguint, en quant a preferencia, l'ordre de las onas lluminicas, més intensas a mida que se acostan al foc productor.

La primera ensenyansa y son professorat no devian ésser l'excepció, y brotan per aquí, de tart en tart, dispersas espurnas que revelan l'existencia, encara amorfa, de lo que bé podria dirsen *Regionalisme Escolar*: són probas d'això, l'actualment tant debatuda qüestió del llenguatge, en l'aspecte pedagògich; la varietat d'interessos que's defensen al tractarse de las retribucions, en l'aspecte econòmic; los tornos y autoritats pera proveir las Escolas, en l'aspecte administratiu.

En la premsa de nostre ram se senten veus aisladas y poch definidas, preludis de lo que neix, pressentiments de la doctrina nova, la que farà pujar alguns graus lo progrés de nostra professió, a l'ésser aquesta més y mellor armonizada ab la naturalesa intima y destí propi de cada entitat, educant; cada noy, cada estudi, cada poble, cada comarca, són ciclos diferents per natura y que reclaman diferents influencia y finalitat educativas.

Però aytal afirmació, qu'és lògica, necessita un desenrotlló, un aixament, un anàlisis d'infinidad de datos, una concreció de síntesis objectiva y un formulari de reglas prácticas, tot lo qual está per construir y quina construcció—sant ideal—deuen realisar las inteligencias que conreun la ciencia pedagògica y sobre tots los vidents que tenen fe en lo regionalisme, lo qual és una profundisació de la vida, un anhel de

viuerla en major cantitat y mellor qualitat.

Aportant materials ab l'especulació y l'experiencia devem contribuir los humils mestres d'estudi, que som regionalistas en major número de lo que molts se creuen, a la propagació de nostres ideals, si dintre de la bona doctrina se'ns obran las columnas dels actuals periòdichs professionals que no acostuman mostrarse gaire generosos ab las ideas que arriban y que's miran com fantasma ó desvari o utopia.

Tal volta sería bo intentar l'organización de nostras foras, a fi de conquistarlshi la corresponsent valua, y com això necessita per endevant llavoreig de la terra, adop de camps estèrils, sembra de llevors, extirpació de gram, aigua pels secans, neteja de fangars, poda de brots torts, empelts d'entusiasmes... (tot un curs de llavoreig pedagògich—regionalista), convidria per part dels convensuts, empendrer activas campanyas que preparessin—interés més proper a nosaltres—l'adveniment d'una *Unió Catalanista del Magisteri Primari*, paraulas que no deuen espantar a ningú, perquè ellas, símbol d'amorosa aliansa de treball d'obrer de Catalunya, tancan un homenatge a Espanya y al Món.

L. JOU ALIÓ.

Llansà (Girona), Desembre 1902.

Deliri de riquesa

Bé n'havia tingut de pretendents la Marta, però com si res, desdenyosa que desdenyosa, lo volia rics, ben rics, que poguessin ferla felissa com sempre deya ella.

Y a fé que esperant y més esperant que passés un del seu grat, casi, casi se feya vella, puig la Marta, no res, no res, ja passava dels vinticinchs... però, no obstant, conservava aquell estat de guapesa que la feren als dinou anys, una de las donas més desitjadas: aquells ullassos bellugadissos, negres com a moras y gròssos com a taronjas, encara llensavan miradas de foch fillas de sa sanch bullenta, y aquella boca fresca y riallera, encara'n llensava, encara, de riallas mofetas y mefistofelicas que deixaren baldats, atuits, esma-perduts als que la veyan riure desdenyosa.

Y esperant, esperant, al fi va trobarne un que feya per ella, encara que lleig; això sí, era rich y ja ho tenia tot pera agradar a la Marta... què se li endonava a ella que fós lleig ab tal que fós rich y pogués ferla felissa!

Los pares de la xica quan veieren que ella li portava afició, y qu'ell podia casarse desseguida, no titubajaren pas gens ni gaire en ferlos promesas, y un cop lograt lo seu anhel, ella, ni menys se las mirava a las amigas; de ensà que havia de ser jove de ca'n Rocabruna que tothom era poch pera parlarli.

Y si alguna vegada sabia malifetas del seu promès, callava, s' mossegava los llavis y ella sola's passava la pena, plorant al seu cuarto com una desesperada, però no dientne res a ningú del seus pesars, perquè la gent, segons parer d'ella, és tan mal intencionada que sempre se'n burla de las penas dels altres.

Però un jorn no pogué més... era tan gròssa la que li havian dita, que estava resolta a acabarho.

Fins allavors no havia fet cas de res... Que si'l Carlets és jugador... mellor.—Que ha perdut tant... molt més n'hi queda per perdre, responia ella... y tant deixava dir, que fins no va fer cas de certas historietas poch edificants en las qu'en Carlets feya de protagonista... res se li endonava de que en Carlets tingués vicis mentres ella pogués anar ben maca y ab las riquesas que adquirís pogués ser ben felissa.

Però era tan gròssa la que li havian dita... lo que era pitjor és que a qui li havia dit l'havia de creure per for-

ORNAMENTS D'IGLESIA

DE LA
ANTIGA FÀBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Gusi

Artística pera Salóns
en Bronzo

Bronzo-Or

Plata Santamaría

de la casa

A. y A. Santamaría

BARCELONA

Teléfono, 36

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN Nº 48

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

sa, per força, que no era pas d'aquelles persones que ab una carada poden tirar-se escalas avall... y que ho sabia cert y que ho havia dit ben de veras, perquè una broma no l'hauria pas gastada sapiguient, tant com sabia, lo molt que la Marta volia a n'en Carlets, y com que aquella persona l'estimava tant a la Marta, vés si ara hauria volgut que per una mentida, ella no sigüés ditxosa... Y com més hi reflexionava veyea que més ho tenia de creure... ¡Y quin neguit, Déu meu!

Quants nits d'insomni, quants jorns d'angunia, quants vegades de agenollarse devant de l'imatge de la Verge y tornarse a aixecar sense haver dit ni un pare-nostre!... ¡sempre ell, sempre ell a la memoria!... quants vegades tot-y-mossegant-se'ls llavis, mentres corrian per son rostre virginal a d'olls las llágrimas roentas com a foc, murmurava: No, no pot ser; mentida, mentida, en Carlets no és pobre... mentida!—y asserenante altra vegada veia que era real, ben real; que en Carlets tot ho havia perdut, que havia quebrat, que no tenia res, res: ni un centim.

Y ara que ja li havia posat afició... ¡com despéndressen, com dirli que no'l volia!... y resignarse a quedar sense marit... ara, totjust ara que l'amor l'empenyia... y no fóra rica si no passava un altre que fixantse en sa bellesa volgués fer-la esposa... però, era tan vella... no res, no res, ja passava dels vinticinch... y qui li assegurava a n'ella, si d'allavors en devant no's mantindria tan fresca com s'havia mantingut fins ara! qui li assegurava a n'ella que no's mustigaria com una rosa assotada per l'oreig!... ¡quanta angunia que passà la pobra Marta!

Y no era sola a sufrir, que en son sufriment també l'acompanyaren son pares... ¡pobra gent!... ells que ja s'hien tenian veyent a sa filla jove de ca'n Rocabruna, passejant ab cotxe per las grans avingudas de la capital... y ara s'havian d'accontentar evocant lo recort de tantas ilusions y refent altra vegada en sa memoria tots los castells a l'aire... Y lo que niés feya sufrirlos era veure com la pobra Marta s'emmalaltia y que no tenia valor pera desferse de l'home que ara ja casi li repugnava.

Al cap de molts pensaments, quin bò, quin dolent, resolgueren dur la Marta a un llogaret... y aixís, ab la excusa de refer sa malmesa salut, poguerla separar d'en Carlets. La Marta no hi posà pas cap obstacle, abans al contrari, decidí marxar més aviat del dia assenyalat... sofria tant, pobra xicota, a ciutat! Y lo que més feya sufri-la era pensar ab lo que devian dir sas amigas, aquelles amigas que ella ni menys se las mirava quan se trobava en lo prelude de sa riquesa. Què deurian dir, què deurian dir, tan dolentas que eran, tan burletas! quina rialla mofeta deixarian anar las que ja estavan casadas! y quin somris sarcástich dibuixarian en sos llavis las que com ella's quedarian pera vestir sants!... volia fugir, volia fugir, que en aquella ciutat s'hi ofegava!... Volia anarsen lluny; en aque'l llogaret ahont l'amor és pur y no hi nian envejats! Allí, entre rocas, asseguda vora'l riu, escoltant la remor del pinar que ab son gran mantell de verdor aixopluga al poble dels raigs de sol ponent!...

Pobra Marta, y què n'anava d'equi-

vocada! No li trobà pas la quietud de son esperit en aque'l llogaret voltat de montanyas, montanyas que l'encerclavan, que li tapavan los horitzons: cuántas vegadas per mirar lo cel havia tingut d'aixecar la vista!

Ella que's creia estar tranquila, ja a la primera nit no pogué dormir, y quan era matinata, quan semblava que havia aclucat los ulls, los seus pares tingueren de despertar-la: los feya tanta por veure-la somniant de aquella manera... Y a l'obrir los ulls somniosos, despentinada y aixecant los brassos enlaire. No, no, portéume a ciutat—deya—no hi vull estar més aquí... sofreixo massa!...

Quin tip de plorar se feren aquells pobres vellets! tants partits que havian despreciat y ara ¡tel! no'n quedava ni un per la filla del seu cor. Y la bellesa de la Marta's pansí y anant posant anys ningú se la mirava... y cuántas vegadas trayent sos ullassos per entre'ls perfumats llen-sols déu extremisme de desitj!...

Pobra Marta!...

Deliri de riquesa...

XAVIER GAMBUS.

Comentarios

Nos ab nos

Ja manifestarem, tan bon punt pujá en Silvela al candelero, que'ls conservadors d'aquí tenian l'obsessió de la vara. Sabiam, per conducte autorisat, que en una de las primeras reunions secretas que celebraren, se acordá demanar a Madrit la destitució de l'actual alcalde, per qualsevol dels medis que'l govern sempre té a sa disposició, y que si això no podia conseguirse per los escrípuls regeneradors de'n Maura, s'aprofités la primera oportunitat pera fer traveta a n'en Pallarès y obligar-lo a dimitir.

No'ls hi va agradar gens als caciquistas que'ls hi descobríssim lo joch, y'ls va faltar temps pera dir *urbi et orbe* que tot això, eran malas volensas nostras, qu'ells—¡santa innocencia!—no pensavan ab la vara, que no n'havian parlat, ni'ls preocupava...

Però com los fets són més eloqüents que las paraulas, eusaquí que ocorreix un... diemne incident per anomenarlo d'una manera o altra, entre l'alcalde y un empleat del municipi. Tenim la complerta seguretat que si l'empleat en qüestió hagués sigut ben aconsellat, la cosa s'hauria solucionat desseguida y bé, puig la mateixa insignificancia de l'incident permetia arreglarlo ab quatre paraulas, que deixessin satisfet lo principi d'autoritat; però s'hi ficaren los caciquistas de per mitj y com tenen tant mala má, ieren polítich lo que no ho era, y tot trevallant pera ende-rrocar a n'en Pallarès l'han afermat més en la presidencia de l'Ajuntament, després de perjudicar a qui de boquilla tractavan d'afavorir.

Tant segurs estavan los caciquistas de la derrota d'en Pallarès, que ja s'havian anticipat a anunciar-la a Madrit, demanant que apressessim lo nomenament de nou alcalde, no fos cas qu'influencias estranyas (sí, eh?) dificultessin la cosa. D'això se'n diu matejant y tirarse una planxa morrocotuda.

Por mucho madrugar no amanece más temprano, diuen los castelláns,

y si'ns prometen guardar lo secret los hi dirém, que'l Sr. Santos Ortega y'l Sr. Maura saben que'l nomenament d'un alcalde caciquista produhiria un gran conflicte a Tarragona. Per ara están verdes, donchs, y procurin que otra vez salga un poquito... mejor...

Don Quixot

Ja tenim altre volta en dansa al patriotisme espanyol. Don Quixot fa molts segles que somnia baldament tingui lo còs més nafrat qu'un ruch de Collbató y tingui d'aguantarse ab un bon garrot per no caure. No sabem si aqueix será lo seu darrer somni, perquè també podria ésser que l'experiencia li valgués al cap de sas vellesas, per més que Don Quixot deixaria d'ésser lo qu'és lo dia que tingüés de viurer a la realitat.

En l'espai de quatre segles havem anat perdent de tròs en tròs un imperi colonial... mensíssim, conquistat ab mitja dotzena d'escopetadas y perdut a costa de rius de sanch y de diners. Ho havem perdut tot, però a Don Quixot li ha quedat lo seu patriotisme inconsútil, ab lo qual nos tornarà un altre imperi colonial, ahont lo sol no s'hi pondrà jamay.

Ell ha dit: lo nostre pervindre és l'Àfrica, y cap allà tenim d'anar a conquistar tot lo continent negre. Allí enviarem escuadras formidables, las primeras del mon. Los moderns tercios, la darrera gota de sanch, la darrera pesseta.

Rès hi fa qu'Espanya sigui un país pobre y que necessiti segles de constancia y treball pera posarse al nivell d'Europa; rès hi fa tot això. Tenim a Don Quixot encés de patriotisme y ell passarà per sobre las ambicions d'Inglaterra y si convé massa també de Fransa... lo seu valor no'l decanta rès. ¡Visca Don Quixot!

Lo del Marroch

Encara no's mou un arbre al Marroch, que'l nostre govern tot esverat, prepara batallons y més batallons, escuadras y més escuadras—això de escuadras és un dir—pera *hacer frente a los conflictos* de caracter internacional que puguin esdevenir. Aquestas precipitacions demostren que'ls nostres diplomátichs, són uns diplomátichs d'anar per casa y'ls nostres estadistas uns estadistas de pa sucat ab oli, perquè aquesta classe de conflictes no sobrevenen de cop y volta, sinó que casi sempre's veuen venir de lluny y donan temps a las nacions fortas pera prepararse sense que'ls pipiols n'haguin esment.

No sabem si al cap de vall resultarán greus o no'ls successos del Marroch; però estém segurs que la cosa acabarà sense gaires mal-de-caps pera la diplomacia. Això no vol dir que entre las principals nacions d'Europa hi hagi desprendiment, molt al contrari, las ambicions no poden ésser més excessivas: però qui és lo que se atreveix a posar lo cascabell al gat? La por y la falta de seguretat en lo triomf, fa que Turquia y'l Marroch s'aguantin quasi de miracle, estant com están destinadas a ésser engolidas per los peixos grossos que las rodejan.

Per més guerras intestinas que hi hagi entre'ls moros, l'estatu quo's mantindrà, perquè aixís convé a tots. Lo dia que algún dels presents *her-reus* se cregui més fort que'ls altres, allavors sense demanar permís a ningú's menjarà la tallada. Mestrestant seguirém com fins ara, y si s'ha de posar pau entre'ls moros no duptin que aquest honor nos lo deixaran a nosaltres, com ja ho insinúan los periódichs inglesos, los quins proposan que siga Espanya la que envii tropas pera restablir la pau, *pagant los gastos Inglaterra y Fransa*. ¡Què bé'ns coneixen los inglesos! De diners no'n demanan perquè ja saben que'ls *hidalgos* no se'n preocupan del *vil metal*; però com la sanch sempre l'havem donat *gratis et amore*, y al govern no li costa rès, molt será que uns quants mils infelissos no deixin los ossos a l'Àfrica, com los deixaren a l'América per la fanfarría y la bestiesa dels polítichs que patim.

Si las cosas s'enredan, ja veurán com será Espanya la que traurá las castanyas del foc, que molt tranquilament se menjarán los inglesos y francesos.

Déu hi fassi més que nosaltres.

Calma aparent

Fóra dels grans amoinos dels primers dias per las pretensions dels amichs a firmar bonas nóminas, los comensaments de tot ministeri nou de trinca, se distingeixen per la pau octaviana que regna en tots los ordres de la política espanyola. Qualsevol que vingués per primera vegada a Espanya en èpocas de lluna de mel-

ministerial, que comensa ab lo jurament dels ministres y acaba a l'obrir-se las Corts, diria que aquí no hi ha cap problema a resoldre, que tot marxa com sobre carrils, que'ls diners van poch menys que llensats....

¿A què's déu la felis tranquilidat de tots los ministeris en los primers mesos d'ésser al candelero? Al *patriòtich* mutisme dels amichs y dels adversaris que esperan los hi siga recompensat ab unas quantas actas de diputat o de senador. Aquest és lo secret de que tothom fassi *muixoni* en los moments actuals, fins que assolidas las actas, l'oració's torna passiva y cada diputat se creu rellevat de tota consideració y no atén més que a llur ambició.

Aquest fenomèno patriòtich ahont lo podrán observar ab tota claretat y extensió, és entre la premsa madrilenya. Cap periódich s'atreveix a atacar de ferm, limitantse a entretenir al públich ab una oposició tan atenuada, que talment sembla que'ls hi hagin empeltat lo virus de la mansuetud. Donchs, aquesta extremada benevolensa, també és deguda a lo mateix: que'ls principals redactors dels rotatius y no rotatius de la vila de l'ós, no's quedin sense la deguda representació a las Corts.

Observin y veurán com durant tres mesos, cap polítich, per de la flamarada que sigui, ni cap periódich madrileny, gosarán a aixecar lo gallo en rès; però una vegada passadas las eleccions, ja cal que'n Silvela y Maura se posin cotó flux a las orelles, perquè totas las malas passions sortirán a la llum del dia y no donarán als conservadors un dia de repòs. Qüestió religiosa, qüestió catalana, qüestió exterior; tot s'averiguará y l'història d'Espanya seguirá escrivintse de la mateixa manera, si'ls senyors inglesos no diuen prou.

CARITAT

Tenint en compte que l'Ajuntament de Tarragona se fa càrrech de que vé obligat a cumplir la llej que mana donar assistència facultativa als malalts pobres, que la caritat imposa a las ciutats algún tant populosa, tenir un servei constant per socorre los accidents fortuits, freqüents a las poblacions d'aquesta mena, y que tal com té montat aquest servei és deficient y onerós al Municipi, no déu tenir cap inconvenient en buscar per tots los medis, cumplir ab la llej y ab la caritat, aprofitant per aquest fi lo que avuy se malgasta assistint a ríchs y a forasters, ab lo personal y material de curació que sols pertany de dret als malalts pobres de la ciutat, y als pobres o ríchs, forasters o de la ciutat que sofreixin un accident fortuit. Veyent, donchs, l'Ajuntament que'l Consultori municipal no té cap ventatja y sí molts inconvenients, ha de pensar en tancar-lo immediatament, creant una casa de socorro ab material apropiat y ab personal suficient per prestar serveis constants, nit y dia, estudiant los medis més senzills y baratos pera portarhos a cap.

Tenint en compte que l'hospital adoleix del mateix defectes, o sigui, que no té servei constant per proporcionar entrada als malalts que hi acudeixen, ni per socorre immediatament los accidents que a l'hospital poden ocórrer, mirém si seguint los meus consells abduas entitats, logriam tenir, una y altra, servei complet, cómodo y barato.

La part de l'hospital, destinada avuy per habitació del seu metje, la destinaria a casa de socorro, primerament perquè las guardias servirían aixís per aquell y per aquesta, segonament perquè és punt cèntrich, tercer perquè no hauria de costar més que alguns pochos diners per la transformació, y quart perquè'ls aliments que de moment pogüessin necessitar-se per los accidentats, se tindrian sempre a má servintse dels caldos de l'hospital, aixís com també dels seus llits en cas de necessitat.

Podria dir aquí las transformacions que faria a la casa, però no ho faré per creure que no és necessari; no obstant diré, que ab una sala aséptica per las curacions, un lloch al costat pel botiquin y material de curació, una sala biblioteca per las guardias de dia, una habitació ab un parell de llits per la guardia de nit, un telèfono y un fanal ab creu roja al portal, hi hauria lo més convenient, essent secundari tot lo demés.

Per atendre al servei d'aqueixa casa de socorro, disposaria de dos metjes municipals, un metje numerari de l'hospital y quatre metjes supernumeraris del mateix; total de set metjes. Disposaria ademés de dos practicants municipals y un practicante de l'hospital; total tres practicants; del porter del Consultori abolit, y del porter de l'hospital, total

dos porters, y de las hermanas de l'hospital en cas de necessitat.

Dividiria'l servei: lo de nit, desde las deu de la nit a las sis del demati, y'l de dia, desde las sis del demati a las deu de la nit.

Los dos metjes municipals y'l metje de l'hospital farían quatre horas diarias de guardia cada un; los supernumeraris una hora diaria cada un; las nits se repartirán las guardias una nit cada un dels set metjes.

Los tres practicants se dividirían las vintiquatre horas a vuit horas cada un, alternant las nits setmanalment, deixantlos lo dret de permutar de guardias, segóns las sevas conveniencias.

Los porters farían l'un de nit, l'altre de dia, cambiantse semanalment si ells no convenian mutuament altra cosa.

Esbossat lo meu plan, podém ja comensar lo reglament que l'Ajuntament té obligació de formar segóns prevé l'últim paragraf de l'article primer del R. D. de 14 de Juny de 1891, lo que será objecte d'altres articles.

Escrit això, m'acudeix lo dupte de si'ls metjes supernumeraris podrián presentar la dimissió en vista de las obligacions que se'ls imposan; però quedo tranquil repassant l'història de la classe mèdica d'aquesta ciutat, donchs en tot temps se ha caracterizat pel desitj de fer de franch, tot lo que tothom fa cobrant, y no diré res més sobre això perquè si jo fes lo panegírich d'aqueixa suferta classe, se podria creure parcial y no dictat, per l'esperit de caritat.

A. RABADÁ

(Seguirá)

CERTAMEN A REUS

Lo Patronat d'Obrers de Sant Joseph de la vehina ciutat, ha publicat lo cartell del Certamen Nacional que dedica a S. S. Lleó XIII en son Jubileu Pontifici.

Heus aquí l'extracte dels premis: Treballs en prosa.—Primer premi: escribana de cristall y bronzo ofera pel Rey Alfons XIII al desenrotlle del tema: «Instituciones de patronat aplicables a l'obrer industrial y agricola».

Un objecte d'art ofert pel general Nicolau al «Projecte de reglament d'una societat cooperativa de producció y consúm».

Un album del Marroch ofert pel marquès de Comillas al «Projecte de reglament d'un Mont de Pietat pera invalids del treball».

Un objecte d'art ofert per la Cambra Agrícola de Reus al «Projecte de reglament d'una caixa rural d'estalvis y préstams».

Un escut de plata de Lleó XIII ofert pel Patronat obrer de Sant Joseph de Barcelona al treball: «Las yagas: las sevas causas, graus de licitud y efectos».

Treballs en vers.—Un Sant-Christ de plata, ofrena del senyor Arquebisbe de Tarragona a la poesia «A Sant Joseph model d'obrer cristians».

Un lliure de plata, ofrena del Circol barceloní d'obrer de Sant Joseph a la poesia «Al amor de Deu com a font de l'ordre social».

Una ploma de plata, ofrena dels senyors arxiprest y rectors a la poesia «A Lleó XIII com pare dels obrers».

Un objecte d'art, ofrena del Centre Catòlich a la poesia «Al treball».

Un exemplar de lo Historia de la Verge Santíssima, per don Vicens Lafuente (2 volums), ofrena de la Associació Protectora d'Artesans joves, de Madrit, a una poesia de tema lliure.

Una imatge de plata de la Verge de la Misericordia, patrona de Reus, ofrena dels socis de la Conferencia de Sant Vicens de Paul, de la Caritat Cristiana, Senyoras de la Conferencia y senyoretas que cuidan de la roba, a una poesia «A la Caritat».

Premi de 500 pesetas y un accésst, de 100 pesetas, ofrenas de la Junta Directiva del Patronat, al mellor drama en tres actes sobre un assumpto bíblic, propi pera representar a las societats catòlicas.

Música.—Una batuta d'éban y plata, ofrena de la Junta Administrativa del Patronat, al mellor himne a chor, veus y piano.

La secretaria del Jurat facilitarà la lletra de l'himne.

Formarán lo Jurat: President, don Joaquim Borrás y de March, advocat; vice-president, D. Ferrán de Querol y de Bofarull, advocat; vocals: D. Joan de Deu Carreras y Roure, catedratic de l'Institut; D. Ramón Vidiella y Balart, advocat; Doctor D. Pere Carreras, D. Joseph Ciurana y Mayor, secretari Doctor D. Ramón Minguet y Gasull.

Tots los treballs haurán d'enviarse

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisséptics, anti-catarrals y anti-asmàtics que's desprenen mentres van desfentse per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARRS, RONQUERA, ABESSOS PULMONARS**, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

al domicili del secretari del Jurat, Rambla de Miró, 5, Reus, abans del 15 de Mars del 1903. La distribució de premis se farà'l 19 d'Abril.

Bibliografia

LA FILOSOFIA NACIONAL DE CATALUNYA.—*Conferencia llegida per Mossèn Salvador Bové, Llicenciat en Sagrada Teologia, en l'Ateneu Barcelonès la vetlla del dia 17 de Mars de 1902. (Ab censura eclesiástica). Volum en 4^a de 144 planas. Preu una pesseta. Estampa de Fidel Giró. Barcelona.*

Per causes que no són del cas dir en aquest lloch, fins avuy no'ns llèu parlar d'aquesta obra de l'eximí lullista Mossèn Bové, que tant han elogiat la premsa y una gran part de eminencies en la república de las Illes.

Aquests últims anys anavan apareguent, en revistes científich-literarias, estudis y treballs de Mossèn Bové sobre els sistemes filosòfics del Beat Ramón Lull, despertant gran interès y fent en tots ells admirar per la devoció y detingut estudi que suposava guiarlo de molt temps ensà.

Més tart, a l'entrada del novell segle, convidats una pila d'escriptors, publica l'*Homenatge al Doctor Arcangèlich, Ramón Lull*, promovent una revolució pacífica en lo camp de la ciencia y de las lletres, y, a l'Octubre del 1901, comensà a apareixer lo primer número de la *Revista Luliana*, fins avuy may més interrompuda, y ab molt d'èxit escampada per las regions catalanas, fent prosseïts per totas parts, lo grante que l'oblida vida del martir de Bogia, llurs obras y'l sistema científich Lull, sia calurosament estudiat altra vegada com en los passats mellors temps de vida per la nacionalitat catalana.

No content Mossèn Bové del reviscolament que ha produït en favor de las doctrinas del Beat Lull, y del marasma que ha aixecat en los estudis científichs nostrats, portant endavant la seva tasca, resolutament y de una manera definitiva ha escrit y palesament probat en la *Conferencia* que motivan aquestas ratllas, que la *Filosofia Nacional de Catalunya, és la luliana*.

Pera assegurar la rahó de la tesis sentada, estudia Mossèn Bové las influencias llunyanas dels diferents pobles y rasses que han ajudat a formar la nacionalitat en son aspecte psicològich, las lluitas que ha sostingudas y'l desenrotll, l'increment y la solidesa ab que quedà metafísicament constituït lo pensament català. Trobats molt eruditament los gèrmen del pensament català en las manifestacions del nostre poble per la deixa jueua y aràbiga, cerca la genuina personalitat de Catalunya en la fonamentada filosofia cristiana que li donà caracter específich y pràctic, estudiantla molt per extens en totas las sevas manifestacions, y assentant que'l representant y la personificació del pensament filosòfich de Catalunya, fou en Ramón Lull.

Tres extensos capítuls li serveixen pera posar en clar l'estudi de las doctrinas lulianas, acabant per afirmar en lo capítul XI, que la *Psicologia luliana es experimental é inductiva*, y refermant en los següents que'l sistema lulí admet los principis evidents de sí mateixos, per sa nota, que proclama la limitació de las facultats humanas, la sensitiva y la racional, a la manera de las modernas escolas.

Busca després l'armonia del sistema y proba que'l Doctor Arcangèlich concilia a Plató y l'Aristòtil, fent veure que'l Beat Lull no és original més que en los casos de necessitat. Investiga ab molta escrupulositat y interès quinas són las fonts y orogens de la filosofia y teologia lulianas; diu que la filosofia luliana és una filosofia crítica; estudia las corrents del mon intellectual y las lluitas de las escolas, ab molts com los agustins, francescans y dominichs eran l'oposició de l'Averroisme, la filosofia luliana és la crítica de l'Averroisme. Retreu las aproximacions pontificias de las doctrinas de Lull; proba que a Catalunya ha hagut grans matefísichs entre

los pensadors afiliats al lulisme, traient a colació entre altres defensors al Rey Carles V y a Felip II, que fou qui promogué a la Curia Romana'l procés de canonisació del solitari de Randa; y seguidors en totas les més recomenadas escolas y universitats.

Y per últim, buscant la significació filosòfica d'algunas personalitats catalanas: en Lluís Vives y en Llorens y Barba, las que de cap manera poden aspirar al títol de *Filosofia de la Nació Catalana*, acaba pera rectificar la conseqüència de sas tesis que lo *filosof de Catalunya, és lo Doctor Arcangèlich, Beat Ramón Lull*. Enriquida la *Conferencia* per una vintena de planas de notas que acaban per mostrar la profunda erudició que'l distingit filosòf Mossèn Bové té de las doctrinas del gran Lull, dona fi a la seva obra de trascendencia suma.

Lo desveltament que s'ha obrat a Catalunya en aquestos últims temps, ab l'obra de restauració de Mossèn Bové ha arribat fins a l'ànima del poble, fins a la conciencia, y l'insigne lulista Mossèn Bové se'n pot gloriari d'haver sigut un factor poderosissim y encoratjat que ha dut a bon terme la restauració de las doctrinas del gran poligraf català, que durant tants segles havian sigut part y sabors aliment dels sabis que en las Universitats de Paris, Mallorca, Cervera y Barcelona, entre otras molts, desplegavan lo penó de las ciencias filosòficas y teológicas. La *silografia, lo culte, la bibliografia, l'iconografia* y quantas manifestacions havian sigut l'aureola del geni y martir de Crist en Ramón Lull durant los passats segles, ara tornan a reviuire ab l'obra ferma del seu entusiasta y devotíssim Mossèn Bové, qui ja té al seu costat privilegiadas plomas y eminencies que l'honran y que per sempre més exaltarán lo seu nom.

X.

Sants de la setmana

Diumenge, 4 de Janer.—St. Tito b. y cf. y sta. Dafrosa mr.—Dilluns, 5.—St. Telesforo p. y mr. y sta. Emiliàna vg.—Dimars, 6.—L'Adoració dels Sants Reys Gaspar, Melció y Baltasar.—Dimecres, 7.—St. Ramón de Penyafort cf. y Julià.—Dijous, 8.—Sts. Teofil diác. y Eladi mrs.—Divendres, 9.—St. Julià mr. y sa muller sta. Basilissa vg.—Dissapte, 10.—Sts. Nicanor diác. y Gonsalo de Amarante cf.

Quaranta horas: continúa l'Octavari a la Catedral y dissapte comensarà a l'Iglesia de Sta. Clara.

NOVAS

ASSOCIACIÓ CATALANISTA DE TARRAGONA Y SA COMARCA
Convocatoria

Pera celebrar la Junta General ordinaria que prescriu lo Reglament, se convoca a tots los socis pera demà dilluns a las 7 de la tarde.

En cas de no reunir-se demà número suficient de socis, la Junta General tindrà lloch lo proper dimars, diada dels Reys, a las 6 de la tarde.

En la darrera sessió de l'Ajuntament se donà compte d'una comunicació del Sindicat de Consums, participant que's proposa aumentar algunas tarifas durant l'any que comensèm.

Com és natural, l'alarma existent entre'ls industrials interessats es grossa y, segons se'ns diu, las protestas que aixecarà'l tal aument poden portar algún conflicte.

Com l'assumptu promet donar joch, estarem a la mira.

Ha produït penós efecte entre'l vehinat de Tarragona la manifestació feta per lo Sr. Pallarès en la sessió del dimecres de que l'Ajuntament té

un dèficit constant d'algunas mils pessetas al mes.

Això després de las discussions y dels esforços dels caciquistas pera aumentar sòus y gastos és de lo més ridicol que puga trobarse. No hi pensan pas d'ahont han de sortir los quartos; la qüestió és gastar y més gastar y accontentar amichs pagant la pubilla.

La qüestió econòmica sempre los ha preocupat molt poch als polítichs d'ofici. Ara, quant se tracta de lluir habilitats polítichs, són capassos de pensadas tant trascendentals com la del dia de cap d'any, en que una vegada més no pogueren sortir-se ab la seva de posar en un compromís a l'Alcalde.

Aquesta tarde a las cinch tindrà lloch al Centre Industrial l'Assamblea general ordinaria, que no pogué tenir lloch ahir per falta de número de socis.

L'important diari *La Nación* de Buenos Aires, dona alguns detalls sobre'ls propòsits del nou establiment de crèdit *Banch del Riu de la Plata*, quina gerencia fou confiada a nostre amich y paisà En Joseph Artal. Ademes, afegeix l'esmentat periòdich, se tracta de donar gran empenta als negocis d'exportació de bestiar viu a ports espanyols. Pera no caure en los inconvenients y dificultats que en alguns ports del Nort d'Espanya han ocorregut ab motiu dels desembanchs d'animals vius, s'ha comprat un terren en la proximitat d'un port de mar, pera que descansi abans d'oferrirlos al mercat. Sembla que'l port de Tarragona és lo triat pera importar en gran escala lo bestiar argentí. Als ports de Barcelona y Bilbao s'hi enviarán molt aviat alguns carregaments de novillos.

Tot això ho diu *La Nación* y no cal dir quant celebrarem que's confirmin aquestas noticias, que podrián donar algún mohiment a nostre port.

Hem sentit comentar d'un modo altament favorable lo complet del servei metereològich d'aquesta Universitat Pontificia y que desde primer d'any publica la premsa diaria.

Los datos que de las observacions se donan al públich, ademés de sa innegable utilitat, contribuirán a la cultura local d'un modo sensible.

Felicitem, donchs, a la Universitat Pontificia per aquest nou servei.

Se trova gravement malalta la senyora mare de nostres estimats amichs D. Joan y D. Benigne Dalmau Fortuny.

De tot cor desitjem que la malalta recobri en breu la salut perduda.

Neurastenias.—**Neurosteógeno Sugañes.**

Nostre amich y company de causa en Joan Boada y Camps, alumne de aquesta Universitat Pontificia, ha obtingut a Barcelona, després d'uns exercicis lluhits, lo títol de llicenciat en Dret.

Siga l'enhonrabona.

Per enfermetat de son director propietari, nostre bon amich Sr. Mestre y Noé, ha suspès la publicació nostre confrare *La Veu de Tortosa*, que tant bonas campanyas havia vingut fent a favor del catalanisme.

Sentim la desaparició de tant il·lustrat confrare y fem vots pera que'l Sr. Mestre y Noé se reposi ben prompte de sa greu enfermetat de la vista.

Ab atenta dedicataria hem rebut la joguina còmica en un acte y en prosa, original de D. A. Guasch Tombras, estrenada ab brillant èxit en lo Teatre Romea la nit del 28 Desembre de 1901.

Agraim l'envio.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, Comte d-Rius, 20.

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÀ

ex deixeble de l'eminent Dr. Azua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTIAS DE LA PELL Y MALALTIAS CRONICAS

CONSULTA DE 11 A 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º.—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º

Lo Reichstag alemany ha aprovat la nova tarifa aduanera pera'ls vins que s'importin en aquell país. Pagaran segons aquesta tarifa:

Mars 24 los 100 ks. bruts fins a 14 graus.
» 30 » 100 » » de 14 a 20 »
» 160 » 100 » » de 20gs. per amunt

Lo govern alemany, aplicará'ls nous drets immediatament després que hagin acabat los actuals testats, tenint la facultat de reduir los preus de la tarifa general a favor d'aquellas nacions que concedeixin rebaixas als productes alemanys.

Si s'arriba a aplicar a Espanya la tarifa general, sortiran molt perjudicats los vins de Tarragona, que gaire bé perdrán lo mercat d'Alemanya. Com ja la Cambra de Comers s'ocupa d'aquest assumpto, cal no descuidarlo ni deixar de peja als de Madrid, que solen descuidarse de tot lo que no siga política personal.

Nostre particular amich D. Joseph Vilar Tomàs, representant en aquesta plassa de l'acreditada Companyia de Segurs «L'Unión», nos ha remés un dels preciosos almanachs ab que l'esmentada empresa obsequia tots los anys als seus abonats.

Remercièm l'obsequi.

Avuy, y després que'l Rvnt D. Joseph Martí hagi celebrat la missa de nou en la capella de l'establiment, se repartirà als presidaris turróns y pessas de roba, obsequi que fa a aquells desgraciats l'Excm. Sr. Arquebisbe.

Convalecencias.—**Ovi Lecitina Giol.**

Nostre particular amich D. Román Musolas ha establert una Agencia de Aduanas en aquesta plassa.

Desde'l primer moment lo senyor Musolas compta ab la consignació dels vapors de la Companyia Valenciana de Navegació, que ab tanta frecuencia visitan nostre port.

Desitjem al Sr. Musolas los més pròspers negocis.

Hem rebut, elegantment imprès, lo cartell del Concurs de Fotografias de las regions de Catalunya, Balears, Rosselló, Valencia y Illa de Cerdenya que l'Associació «Catalunya» de Lleyda celebrarà lo dia 2 del vinent Febrer.

S'adjudicarán diplomas ab medallas d'or, d'argent y de bronzo a tres de las mellors colleccions de sis o més fotografias dels grupos següents:

I Paissatges y marinas. II Monuments y edificis notables, y III a las fotografias o collecció de tres d'ellas com a maximum, de costums y tipos.

L'acreditat farmacèutich de Barcelona Sr. Morelló, nos ha obsequiat ab un elegant calendari de bloch, anunciador de las sevas pastillas quina fama pot dirse qu'és universal.

Agraim la finesa.

Hem rebut lo núm. 3 del periòdich profesional *Boletín Municipal Tarraconense* lo qui conté un bon aplech d'interessants treballs.

Pera'l proper dimars, festivitad dels Reys, se prepara un lluit ball pera las deu de la nit, a la distingida societat «Centre Català».

Segons tenim entès promet véures molt concorreguda dita vetllada.

Programa de las pessas que executarà la música de Luchana, a l'hora de costum.

«El Olivar»—pas doble.
«Hernani».
«Mme. Pepita»—Guarache.
«Las mariposas eléctricas»—Vals, Ceferino.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetalí «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESH SUGAÑES, COMTE DE RIUS 9

¡¡Avis al públich!!

Per cada lliura de turróns de Massapá, Yema, Crocán y de fruita, se regalará una botella de *Anís Sant Geroni* a tot client que's digne visitar durant las festas de Nadal, la

COMPITERIA «LA MARIPOSA»
ISIDRO ANGLÉS Y FILLO
Carrer Major, 2.—TARRAGONA

Trobaran també'l verdader y ligitim **Turró de JIJONA** com lo d'Alacant a l'infim preu de 1'60 pessetas los 400 grams.

S'arrendará o vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plazos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.

Pera tractar dirigir-se al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.º Pagés, Enginier a Reus.

EN VENDA A PREU MÓDICH
La casa núm. 4 del carrer del Portalet, d'aquesta ciutat.

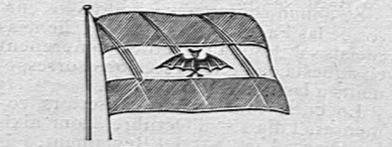
Informarà lo Notari D. Simó Gramunt.
Sant Agustí, 19, 1.º

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors
Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivedo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 8 de Janer lo vapor **Cabo Ortega**, son capitá D. I. Járegui, admetent càrrega y passatgers pera'ls ciutats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Companyia Valenciana de Navegació
Linia regular de grans y rápits vapors

ENTRE Espanya, França é Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alceira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia
Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeiras, Cadiz y Huelva** los dijous de cada setmana.
Miatjes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y càrrega a nolits reduïts.

S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera **New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong**, ab trasbordó a Génova.

Agent: **D. Román Musolas**
Carrer d'Apodaca, 38.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 31

Xarop de hipofosfites CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrófulacrónica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten pera aquests cassos, vaig ensenjar los **Hipofosfites Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.—**Dr. Siloniz**, Catedrático de Barcelona.
 Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meua clínica á causa d'afeccions genitales provincentas de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.
 Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre

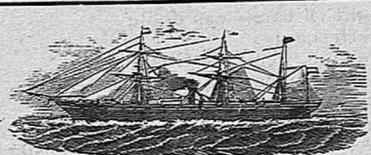
Establiment de begudas

DE **JOSEPH RIOLA**

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á preus econòmichs.

SE SERVEIX A DOMICILI

Serveys de la Companyia Transatlántica
DE
BARCELONA

Línias de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 16 de Janer sortirà de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Cataluña**, directament pera Habana y Veracruz. A ímet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirme y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 26 de Diciembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Janer sortirà de Barcelona y lo dia 15 de Cadiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich pera quals ports admet passatge y càrrega ab billetes y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord á Habana.

Línia de Filipinas.—Lo dia 3 de Janer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjias, lo vapor **Antonio Lopez**, directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapur y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 de Janer sortirà de Barcelona, l'3 de Valencia, l'5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **Reina María Cristina**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord á Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Janer sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant á Barcelona per Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—El dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **San Francisco** pera Fernando Póo, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'África y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.
Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.
Pera més informes dirigir-se á son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per crònics que sían, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana

al costat de la antiga **CASA FIGUERAS**
REAL, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinals
TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.—Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dret y Ciencias sociales y Filosofia y Letras, comprenent en aquesta darrera las seccions correspondents a las tres llicenciaturas.

Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.er d'Octubre, com aixis ho disposa l'art. 3.er del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs. L'Academia compta ab suíficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVESA

de primera calitat, se serveix á preus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Gabinet de malalties dels ulls

DE **Eduard Tello**

METJE OCULISTA

Ex-intern, per oposició de la Facultad de Medicina.—Ajudant de l'oculista **Dr. Rios**.

Horas de consulta: De 11 á 1 y de 4 á 6.—Gratis als pobres.

Compte de Rius, 11, pral.

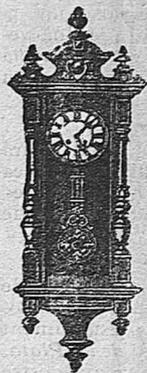
Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'oferir á sos nombrosos clients y al públich en general, lo **Gabinet Odontològich** que ab los millors avensos de la **Odontologia** moderna ha establert á

Barcelona, **Passeig de Gracia, 4, 1.er** (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos hi aixis mateix avinent que **opera tots los dillúns á REUS** en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, 1.er pis
DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE.

RELOJERIA

DE **F. RIGAU**

Baixada de Misericordia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CLÍNICA DENTAL

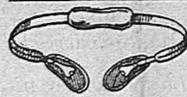
DE **D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU**

PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.—TARRAGONA

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor. Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCAITS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y pràctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulator Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent á Cirujía y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduhits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

La veritable propaganda

és fará usant tots los cataláns l'inmillorable **Paper de fumar CATALUNYA.**

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuen destinarse.

Despullas, tegerilla etz., grans llegums etz.

COMISSIÓNS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

EXCEL CER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni **Rafael** ni **Murillo** los podrián fer melló, apropiat per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són mol, barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci Lucratiu

Venda de variadas participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada á l'extracció de materias fecals, pel sistema «INODORO».

Darán rahó á l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

DE

Miquel Melendres

Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura.

Se serveix a domicili. Vilamitjana, 9, (Pla de la Seu, davant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

DE

Francesch Prat

En aquest atich y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant á obras, que'n treballs artístich-decoratius y de luxo.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical

de Tarragona

EN LO

SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 á 1903.

Horas de classe

Senyoretas: de 5 á 7 de la tarde.

Noys: de 6 á 8 de la nit.

ACADEMIA CARBÓ

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quarts de no del mati.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas á las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de no del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21. PIS SEGON. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y altres sense dolor.

Especialitat en emplastes, emploms durs y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VIGENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructor d'aradas y bógits pera ondas llauradas y demés màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Méndez Núñez, 16.

Tarragona, trimestre..... 1 peseta
Fora..... 1 " "
Extranger..... 2 " "
Número d'avuy..... 10 cts

Anuncis a preus reduhits

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academias de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Ayguaf naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A ongrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus
A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA